

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju • Vijeće za kler

SVEĆENIK PRED IZAZOVIMA ANTROPOLOŠKE PREOBRAZBE

DESETI PASTORALNO-KATEHETSKI KOLOKVIJ ZA SVEĆENIKE

Zagreb, 28. veljače i 1. ožujka 2023.

10

NADBISKUPIJSKI PASTORALNI INSTITUT

Zagreb, Kaptol 29a

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju • Vijeće za kler

SVEĆENIK PRED IZAZOVIMA ANTROPOLOŠKE PREOBRAZBE

Vjera – kultura – komunikacija

DESETI PASTORALNO-KATEHETSKI KOLOKVIJ ZA SVEĆENIKE

Zagreb, 28. veljače i 1. ožujka 2023.

NADBISKUPIJSKI PASTORALNI INSTITUT
Zagreb, Kaptol 29a

Povjerenstvo za Kolokvij:

Prof. dr. sc. Ivan BODROŽIĆ

Prof. dr. sc. Anton TAMARUT

Mr. sc. Pavao GOSPODNETIĆ

Izv. prof. dr. sc. Ivica PAŽIN

Knjižicu pripremili:

Ivica Pažin

Anita Vranić

Grafička priprema:

Siniša Kolar, HILP

Izdavač:

Hrvatska biskupska konferencija

Zagreb, 2023.

U suočavanju s trenutnim izazovima sve se važnijom pokazuje svijest o uzajamnosti između sadržaja i metode, kako u evangelizaciji, tako i u katehezi. Originalna pedagogija vjere nadahnuta je Božjom susretljivošću što će za konkretni rezultat imati dvostruku vjernost: Bogu i čovjeku i, prema tome, izradu mudre sinteze između teološke i antropološke dimenzije života vjere. U hodu kateheze, načelo *evangelizirati odgajajući i odgajati evangelizirajući* podsjeća, među ostalim, da se rad katehete sastoji u pronalaženju i pokazivanju znakova Božjeg djelovanja koji su već prisutni u životima ljudi i, držeći se istih, predlaganju evanđelja kao preobražavajuće snage čitavog života, kojemu će dati puni smisao. Praćenje neke osobe na putu rasta i obraćenja nužno je obilježeno postupnošću, budući da čin vjerovanja podrazumijeva postupno otkrivanje Božjeg otajstva i otvorenost i povjerenje u njega koji vremenom rastu.

Opći katehetski direktorij,
Vatikan, 2020., br. 179.

SVEĆENIK PRED IZAZOVIMA NOVOGA

Nakon večernjega susreta, na kojemu su ponovno zajedno raspravljali o jednom biblijskom tekstu, upita ribar svećenika Alfreda, dušobrižnika u manjoj brazilskoj župnoj zajednici: „Zašto je Isus izabrao upravo ribare da vode Crkvu?“ Prije nego je svećenik i pokušao odgovoriti, drugi ribar reče: „Tko se kreće kopnom, taj gradi staze i asfaltira ceste. Tako zapravo čovjek koristi uvijek isti put da bi nekamo stigao. Ribar, međutim, mora uvijek tražiti ribe ondje, gdje one jesu. Stoga svakoga dana traži neki drugi put. Može se, naime, dogoditi da put od jučer ne vodi ribama danas”.

R. Bärenz, *Die Wahrheit der Fische*, Freiburg, 2000., str. 28.

Nakon dvije godine stanke...

Nekako sredinom siječnja prošle godine nazvao me je jedan stariji kolega svećenik želeći se interesirati hoće li biti kolokvija za svećenike. Bila je to, naime, već druga godina kako se ovakvi susreti nisu održavali radi pandemije, uzrokovane korona virusom. Kolega nije krio svoju ljutnju kada je čuo da se niti te godine, po drugi puta, dakle, zaredom, nismo odlučili organizirati kolokvij. Činilo se to tada ispravnom odlukom. Kao što je i njegova ljutnja bila opravdana. No, Bogu hvala, ponovno smo zajedno. Deseti puta. Kolokvij za svećenike postaje, kako je u pozdravnoj riječi prilikom posljednjega susreta rekao ondašnji predsjednik Hrvatske biskupske konferencije i nadbiskup zadarski, mons. Želimir Puljić, dio organizirane brige i podrške Hrvatske biskupske konferencije trajnom obrazovanju svećenika u njihovu pastoralnom i katehetskom djelovanju. Sada, koračajući ususret ovom kolokviju, znamo da on nije pretakanje tako potrebnih znanstvenih promišljanja s *Teološko pastoralnog tjedna* u svakodnevicu. Još bi manje kolokvij htio biti nadopuna teološko-pastoralnim seminarima na razinama naših nadbiskupija i biskupija. To doista nije moguće. Kolokvij je jednostavno, čini se, potreba. On je mjesto

opuštenih, ali ozbiljnih susreta svećenika, kojima je stalo najprije do izgradnje njihova osobnoga poziva, pri čemu se osjeća i njihova hvalevrijedna odgovornost prema kolegama iz dekanata, iz kojih dolaze. Susreti i rasprave za okruglim stolom, zajedničko blagovanje za onim 'prehrambenim', sve do naših slavljenja otajstava za euharistijskim stolom, čini nas vezom jedinstvenoga svećeničkog duha, koji svoje poslanje živi na području iste domovine. Nadamo se da će tako biti i u budućnosti.

Pred izazovima antropološke preobrazbe

Listajući razmišljanja različitih autora, dostojnih da ih se nazove dobrim poznavateljima vremena u kojemu živimo, a da pri tom čak nisu niti kršćani, nailazimo na neke tvrdnje, koje nam otvaraju oči pred još uvijek nejasnom budućnošću čovjeka, u koju smo očigledno, niti ne znajući, već zakoračili. Neki među njima se ne stide reći da vlastita dubina suvremenoga čovjeka više nema dubinu. Da mu do nje čak nije niti stalo. To se očituje u činjenici da stojimo, tvrde oni, na pragu vlastitoga zaborava osobne i zajedničke povijesti čovječanstva. Sjećanja na stvarnost, kakva je nekada bila i koja je bila prije nas, blijede. Današnji čovjek živi u postedenskom razdoblju, u vremenu samonadvladavanja sebe, s izraženom željom Goetheovog Fausta, koji želi doživjeti besmrtnost i vječni život već ovdje na Zemlji. Također se čini da se čovjek namjerno odriče svoje autentičnosti, prihvaćajući da ga se oblikuje već zadanim računalnim i virtualnim shemama, u kojima možda ne izgledamo svi isto, ali smo svi uokvireni u iste „parametre“ te svi idemo u istom smjeru. I ako kao takav, čovjek ipak zadobije dojam neke pripadnosti skupini, koju manje ili više ne poznaje, ta je pripadnost bez unutarnjeg uvjerenja, bez duhovnosti, bez dubine. Poradi svega toga, a što se najočitije pokazuje u uporabi suvremene digitalne tehnologije, *Opći katehetski direktorij* iz 2020. godine upozorava: „To konzumiranje digitalnih sadržaja nije, dakle, samo kvantitativni nego i kvalitativni proces koji stvara drugi jezik i nov način organiziranja misli. *Multitasking*, hipertekstualnost i interaktivnost samo su neke od značajki onoga što se javlja kao nov i do sada nepoznat način shvaćanja i komuniciranja“ (br. 363.). Posljedica svega je, tvrdi Direktorij, „antropološka preobrazba“ (br. 362.).

Čovjek je put Crkve

Da je Isus Krist poglaviti put Crkve, jasno je izrekao Drugi vatikanski koncil. Da je upravo on naš put u „kuću Očevu“, ali istodobno i put do svakog čovjeka, naglasio je posebno u svojoj nastupnoj enciklici *Redemp-*

tor hominis sada već davne 1979. godine sv. Ivan Pavao II. No, nije na tome stao. Budući da je Krist na svijet došao radi čovjeka, naglašava Papa, taj je „čovjek put Crkve, put njezina svakidašnjeg života i iskustva, njezina poslanja i napora. Suvremena Crkva mora uvijek na nov način biti svjesna prilika u kojima taj čovjek živi; mora biti svjesna njegovih mogućnosti, koje stalno dobivaju nova usmjerenja te se tako i iskazuju. U isto vrijeme Crkva mora biti svjesna opasnosti koje na čovjeka vrebaju“ (br. 14.). Nikako ne želeći podcijeniti dosadašnja pastoralna i evangelizacijska nastojanja Crkve, priznati češki teolog, Tomaš Halik, bitko će ustvrditi da mu sve što čini Crkva izgleda „poput premiještanja ležaljki s jedne na drugu stranu palube Titanika“. No, i on je svjestan da malo pretjeruje. Tako će na drugom mjestu reći da je Crkva doduše nastala na stijeni, ali da nije ostala skamenjena. Što činiti i kako danas naviještati i svjedočiti Krista?

Papa Franjo je, čini se, odabrao trenutno dva strateška puta, kojima poziva Crkvu da krene. Jedan put vodi prema određenom odmaku od crkvenoga centralizma, te svega onoga što on u sebi nosi, dok drugi istodobno kroči prema jačanju sinodalnoga načela života i djelovanja Crkve. Dok je u prvome očito da se Papa ne zadovoljava samo nekim vanjskim promjenama unutar institucionalnih struktura, nego teži za tim da se one preobrazu na dubljim izvorima teološke i duhovne obnove, u drugome putu – onom sinodalnom – ne vidi samo, čini se, jedinstvenu metodologiju budućega života i djelovanja Crkve, nego njezin unutarnji hod čitave zajednice vjernika. U *Pripremnom dokumentu* se tako već naglašava: „Sinodalnost u toj perspektivi mnogo je više od održavanja crkvenih sastanaka i biskupskih zborovanja, ili pitanje pukog upravljanja unutar Crkve; ona ukazuje na specifičan *modus vivendi et operandi* Crkve Božjeg naroda koji konkretno očituje i ostvaruje njezino zajedništvo u zajedničkom hodu, u okupljanju na zborovanje te u aktivnom sudjelovanju svih svojih članova u svom evangelizacijskom poslanju“ (br. 6.). Upravo to evangelizacijsko poslanje – kao temeljna zadaća Crkve – nikada ne će biti dovoljno plodno i „novo“, ako ne prodre u dubinu ljudskoga života i njegove kulture. Ako evangelizacija počiva na sijanju sjemena poruke Evanđelja u dobro tlo, tada je to dobro tlo više od umne i emocionalne komponente osobnosti. To je ono unutarnje područje, koje Augustin naziva *memoria*, a Pascal srce. To je ona majčina utroba, iz koje se – u duhu Isusovih riječi Nikodemu – iznova može roditi čovjek. To je ona duhovnost, koju Augustin naziva *strast vjere*.

Put od jučer ne vodi ribama danas

Čovjek se mijenja. Možda je istina da vlastita dubina čovjeka više nema dubinu. Možda je istina da njegov jezik postaje lomljiv poput stakla na njegovu mobitelu. Možda je istina da mu literarnost kao umijeće razlučivanja više ništa ne znači. Možda je čak istina da želi samoga sebe nadvladati i stvoriti se kao novoga. No, on je još uvijek čovjek. A sve dok je čovjek, on je put Crkve. Zbog njega je na svijet došao sam Bog. Put do suvremenoga čovjeka sigurno nije više isti kao prije nekoliko godina. Ali tko kaže da se taj put ne može prijeći?

Kolokvij, koji je pred nama, želi nas na trenutak odmaknuti od naše svakodnevice. No, ne radi toga da bismo svakodnevicu zaboravili. Daleko više radi toga da bismo ju bolje razumjeli. Učinit ćemo to zajedno s predavačima, voditeljima radionica i sudionicima okrugloga stola, kojima iskreno zahvaljujemo na idejnom i sadržajnom doprinosu organizaciji kolokvija. Sve što smo činili, činili smo zajedno. Za vas, kojima izražavamo dobrodošlicu na *deseti pastoralno-katehetski kolokvij*.

U ime Povjerenstva za kolokvij
Ivica Pažin

PROGRAM

UTORAK, 28. veljače 2023.

10.00 Molitva

Pozdravna riječ

mons. Dražen KUTLEŠA, nadbiskup koadjutor zagrebački
predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

Uvodne misli u rad kolokvija

mons. Đuro HRANIĆ, nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju

10.30 – 11.15 Sve osim vječnosti. O zaboravu duhovnosti danas, dr. sc. Dan ĐAKOVIĆ

11.15 – 11.45 Odmor

11.45 – 12.30 Kako je vetula razgovarala s teologom?

Jednostavnost osobne vjere u vjeri čitave Crkve,
izv. prof. dr. sc. Boris VULIĆ

12.30 Tematska rasprava

13.00 Ručak

15.00 – 16.30 Okrugli stol: Kultura (raz)govora svećenika u različitim pastoralno-katehetskim područjima rada:

Umijeće praćenja drugoga,
doc. dr. sc. Lovorka BRAJKOVIĆ

Nova evangelizacija i digitalni urođenici,
izv. prof. dr. sc. Igor KANIŽAJ

Homilija kao kulturno djelo,
prof. dr. sc. Gordana VAROŠANEC – ŠKARIĆ

Uvodničar i moderator: Branimir STANIĆ, glavni urednik Glasa Koncila

16.30 – 16.45 Stanka

16.45 – 18.15 Radionice prema metodi postera i „flyera“

18.30 Euharistijsko slavlje

predvodi: mons. Milan ZGRABLIĆ, nadbiskup zadarski
predsjednik Vijeća HBK za kler

Liturgijsko pjevanje predvodi:
Župni zbor župe sv. Blaža, Zagreb
m^o Matija Fortuna

19.30 Večera

SRIJEDA, 1. ožujka 2023.

- 7.30** *Mogućnost slavljenja euharistije u Bogoslovnom sjemeništu*
- 9.00** MOLITVA
- 9.15 – 10.30** **Svećenici – poslužitelji ljepote i blaga u glinenim posudama,**
doc. dr. sc. Josip BOŠNJAKOVIĆ
- Tematska rasprava
- 10.30 – 11.00** Odmor
- 11.00 – 12.30** ***Radionice prema metodi postera i „flyera“***
- 12.45 – 13.00** Stanka
- 13.00 – 13.45** **Završna rasprava**
- Sinteza kolokvija i zaključna riječ**
mons. Milan ZGRABLIĆ, nadbiskup zadarski
predsjednik Vijeća HBK za kler
- 13.45** Ručak

RADIONICE ZA VRIJEME KOLOKVIJA

- ▣ **A što kad je teško?**
Elementi logoterapijskoga razgovora u svećeničkom radu
voditeljica: prof. dr. sc. Vladimira VELIČKI
› [dvorana VIJENAC](#)
- ▣ **Odgoj svećenika za rad s medijima**
voditelj: vlč. mr. sc. Marijan PAVELIĆ
› [dvorana na prvom katu](#)
- ▣ **Sinodalni stil pastoralnog djelovanja na župnoj razini**
voditelj: don mr. Ante BITUNJAC
› [dvorana na trećem katu](#)

MOLITVA ČASOVA

Srednji čas – utorak 28. veljače 2023. godine

R. Bože, u pomoć mi priteci. Slava Ocu. Kako bijaše.

Himan

Iz vjere Božje živimo,
Potpomognuti ufanjem:
A sad u žaru ljubavi
Svi Kristu slavu pjevajmo!

O trećem času Krista su
Za žrtvu na križ povelj
Da s križa Pastir brižljivi
Sve ovce svoje prikupi.

Od duga sveg Otkupitelj
Oslobodi nas žrtvom svom
Zamolimo ga ponizno,
Od svijeta nek nas izbavi.

U Duhu sad zazovimo
Po Kristu Oca svojega!
O moćna sveta Trojice
Pomozi svojim slugama! Amen.

Ant. Ovo su dani obraćenja:
oslobodimo se grijeha i spasimo duše svoje.

Psalmodija

Ps 119 (118), 1-8. I. (Alef) Pohvala Božjem zakonu
Ljubav je Božja ovo: zapovijedi njegove čuvati (1 Iv 5,3)

Blaženi oni kojih je put neokaljan, *
koji hode po zakonu Jahvinu!
Blaženi oni koji čuvaju propise njegove, *
čitavim srcem njega traže;
koji ne čine bezakonje, *
već hode putovima njegovim.
Naredbe si svoje dao*
da se brižno čuvaju.

O, kad bi čvrsti bili putovi moji*
 da tvoja čuvam pravila!
 Neću se postidjeti tada*
 kad budem pazio na zapovijedi tvoje.

Slavit ću te u čestitosti srca*
 kad naučim sudove pravde tvoje.
 Tvoja ću pravila čuvati: *
 ne zapusti me nikada!

Ps 13 (12). Pouzdan vapaj pravednika Gospodinu
Bog svake nade ispunio vas svakom radošću! (Rim 15, 13).

Ta dokle, Gospodine, †
 dokle ćeš me uporno zaboravljati *
 Dokle ćeš sakrivati lice od mene?
 Dokle ću nositi bol u duši †
 tugu u srcu obdan i obnoć? *
 Dokle će se dušmanin dizati na me?

Pogledaj, usliši, Gospodine, Bože moj. *
 Prosvijetli mi oči da ne zaspim na smrt,
 nek ne kaže dušmanin: "Nadjačah njega". *
 Nek ne kliču protivnici ako posrnem!

Ja se u tvoju dobrotu uzdam, *
 nek mi se srce raduje spasenju tvome!
 Pjevat ću Gospodinu koji mi učini dobro *
 pjevat ću imenu Gospodina Svevišnjega!

Ps 14 (13). Ludost bezbožnika
Gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost (Rim 5, 20).

Bezumnik reče u srcu: »Nema Boga!« *
 Pokvareni rade gadosti; nitko da čini dobro.
 Bog s nebesa gleda na sinove ljudske *
 da vidi imali tko razuman Boga da traži.

No, svi skrenuše zajedno, svi se pokvariše: *
 nitko da čini dobro — nikoga nema.
 Neće li se urazumiti svi što čine bezakonje, *
 koji proždiru narod moj kao da jedu kruh?

Boga oni ne zazivlju: †
od straha će drhtat, *
gdje straha i nema,
jer Bog će rasuti kosti onih
koji tebe opsjedaju, *
bit će posramljeni, jer će ih Bog odbaciti.

O neka dođe sa Siona spas Izraelu; †
Kad Bog promijeni udes naroda svoga, *
klicat će Jakov, radovat se Izrael.

Ant. Ovo su dani obraćenja:
oslobodimo se grijeha i spasimo duše svoje.

Kratko čitanje

Jl 2,17

Između trijema i žrtvenika neka tuže svećenici, sluge Gospodnje.
Neka mole: Smiluj se, Gospodine, svojem narodu! Ne prepusti baštine svoje sramoti, poruži naroda.

R. Čisto srce stvori mi, Bože.

O. I duh postojan obnovi u meni.

Molitva

Pogledaj, Gospodine, svoju obitelj: u odricanju naše tijelo nalazi korisnu stegu, daj da nam i duh gori od želje za tobom. Po Kristu.

Srednji čas – srijeda 1. ožujka 2023. godine

R. Bože, u pomoć mi priteci. Slava Ocu. Kako bijaše.

Himan

Iz vjere Božje živimo,
Potpomognuti ufanjem:
A sad u žaru ljubavi
Svi Kristu slavu pjevajmo!

O trećem času Krista su
Za žrtvu na križ povel
Da s križa Pastir brižljivi
Sve ovce svoje prikupi.

Od duga sveg Otkupitelj
Oslobodi nas žrtvom svom
Zamolimo ga ponizno,
Od svijeta nek nas izbavi.

U Duhu sad zazovimo
Po Kristu Oca svojega!
O moćna sveta Trojice
Pomozi svojim slugama! Amen.

Ant. Ovo su dani obraćenja:
oslobodimo se grijeha i spasimo duše svoje.

Psalmidija

Ps 119 (118), 9-16. II. (Bet)

Kako će mladić čistim sačuvati put svoj? *
Čuvajući riječi tvoje.
Svim srcem svojim tebe tražim; *
ne daj da zastranim od zapovijedi tvojih.

U srce pohраниh riječ tvoju*
da protiv tebe ne sagriješim.
Blagoslovljen si, o Jahve, *
nauči me svojim pravilima.

Usnama svojim navješćujem*
sudove usta tvojih.
Putu se propisa tvojih radujem*
više no svemu bogatstvu.

Razmišljat ću o naredbama tvojim*
i putove ću tvoje razmatrat'.
Uživat ću u pravilima tvojim,*
riječi tvojih neću zaboravit'.

Ps 17 (16). Vapaj nevina čovjeka
*U dane svoga zemaljskog života prikazivao je molitve i prošnje...
i bi uslišan (Heb 5, 7)*

I.

Čuj, Gospodine pravedni, †
i vapaj mi poslušaj,*
usliši molitvu iz usta iskrenih!
Od tebe nek' mi dođe presuda,*
tvoje oči vide što je pravo.

Istraži mi srce, pohodi noću, †
ognjem me iskušaj,*
al' u meni nećeš nać bezakonja.
Ne zgriješiše usta moja†
kao što griješe ljudi:*
po riječima usta tvojih
čuvah putove Zakona.
Korak mi čvrsto prionu za tvoje staze,*
ne zasta mi noga na putima tvojim.

Zazivam te, Bože, ti ćeš me uslišiti:*
prikloni mi uho i čuj riječi moje.
Proslavi na meni dobrotu svoju, †
ti koji od dušmana izbavljaš*
one što se utječu desnici tvojoj.
Čuvaj me ko zjenicu oka, †
sakrij me u sjenu krila svojih*
od zlotvora što na me nasrću.

II.

Dušmani me bijesni opkoljuju, †
 bešćutno srce zatvaraju*
 i ustima zbore naduto.
 Koraci njini sad me okružuju,*
 smjeraju da me na zemlju obore;
 slični lavu što hlepi za plijenom*
 i laviću što vreba u potaji.

Ustani, Gospodine, presretni ga i obori, †
 od grešnika mi život mačem spasi, *
 a rukom od ljudi, Gospodine:
 od ljudi kojih je dio ovaj život, *
 kojima želudac puniš dobrima;
 kojih su sinovi siti,*
 a djeci daju što im pretekne.
 A ja ću u pravdi gledati lice tvoje, *
 i kad se probudim,
 naužit se pojave tvoje.

Ant. Ovo su dani obraćenja:
 oslobodimo se grijeha i spasimo duše svoje.

Kratko čitanje

Ez 18,30b-32

Obratite se i povratite od svih svojih nedjela, i grijeh vam vaš neće biti na propast! Odbacite od sebe sva nedjela koja ste činili i načinite sebi novo srce i nov duh! Zašto da umirete, dome Izraelov? Ja ne želim smrti nikoga koji umire, govori Gospodin. Obratite se, dakle, i živite!

R. Čisto srce stvori mi, Bože.
O. I duh postojan obnovi u meni.

Molitva

Pogledaj, Gospodine, predanje svoga naroda. Korizmenim odricanjem krotimo tijelo: daj nam snagu za dobra djela. Po Kristu.

PREDAVANJA

SVE OSIM VJEČNOSTI. O ZABORAVU DUHOVNOSTI DANAS

dr. sc. Dan ĐAKOVIĆ

Dojam je da se sve više ljudi slaže oko toga da svijet postaje sve kaotičniji. Neki će biti stroži u prosudbi pa će reći da smo odavno u kaosu i da ne možemo više zaustaviti srljanje u propast. Iako bi nam munjeviti razvoj tehnologije trebao život činiti lakšim, a k tome uživamo i veće slobode i veće blagostanje nego ikad, čini se da su ključne riječi koje opisuju naš svijet – strah, zbunjenost, zaborav i neizvjesnost.

Pandemija, potresi, ratovi, nuklearna prijetnja i druge katastrofe nose miris apokalipse i dozivaju u sjećanje dobro poznate riječi – *bit*

će znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a na zemlji bezizlazna tjeskoba naroda... (vidi Lk 21, 25-36). Često ne znamo ni što da mislimo, a kamoli što da činimo. Jesmo li gluhi na silna upozorenja? Jesmo li zaboravili nešto ključno? Što je ono jedino važno? Kome uopće vjerovati?

Crkva je u svijetu, ali nije od svijeta. I u njoj, nažalost, nalazimo ozbiljan i vrlo uznemirujući nered. Naši skandali i podjele vide se više nego ikad. Jesu li oni posljedica prevelikog prijateljstva sa svijetom? Ili su posljedica nedovoljno jakog neprijateljstva s tim istim svijetom? Ali što je uopće *svijet*? Je li on samo neprijatelj Bogu? Nije li Bog *tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni*? *Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu* (Iv 3,16-21).

Ako Crkva želi pridonijeti preobrazbi svijeta, ona sama mora biti trajno preobražena. Mora biti „*ecclesia semper reformanda*“. A da bi reforma, dakle promjena oblika, urodila dobrim plodovima, mora joj prethoditi i pratiti je revitalizacija „krvotoka“ tijela Crkve, a to je duhovnost. Nije moguće fokusirati se samo na pojedine organe, a zanemariti brigu o onome što ih spaja i ulijeva im Duh i Život.

No kako u svemu tome shvaćati vrlo zagonetan odnos pojedinca i zajednice? Što kad ja hoću, ali drugi ne žele? Što kad nas ima više koji hoćemo, ali ne znamo kako ćemo? Jesmo li, na koncu, u svemu tome puno više sami nego što mislimo?

DAN ĐAKOVIĆ rođen je 1980. u Zagrebu. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Područje njegovog istraživačkog interesa uključuje etiku, antropologiju, filozofiju religije i političku filozofiju. U okviru doktorskog studija boravio je i na University of Notre Dame u Indiani, SAD, gdje je istraživao arhiv 'Jacques Maritain Centra'. Na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti doktorirao je 2021. tezom o Jacquesu Maritainu s fokusom na njegovu političku filozofiju i filozofiju religije, odnosno problem sekularnosti. Na istome fakultetu predaje kolegije iz područja političke filozofije te filozofske teologije.

KAKO JE VETULA RAZGOVARALA S TEOLOGOM? JEDNOSTAVNOST OSOBNE VJERE U VJERI ČITAVE CRKVE

izv. prof. dr. sc. Boris VULIĆ

Tko je vetula? U skolastici je davno postojala izreka da vetula – starica može puno više razumjeti o Bogu, odnosno biti savršenija, od visoko obrazovanih teologa. Naravno, teolozi su se čuvali toga da bi vjeru onih jednostavnih, „minores“ ili „simplices“, obezvrijeđivali. Što više: teolozi su razumjeli da jednostavni vjernici, premda mnoge sadržaje vjere ne mogu eksplicitno znati, čak niti razumjeti, posjeduju vjeru čitave Crkve (njezin su dio), budući da u sebi imaju želju sudjelovati u kršćanskoj vjeri, koju su zaprimili i koju su prihvatili u ispovijesti sakramenta krsta.

„Ne radi se o tome da se sadržajno vjeruje mnogo, nego se radi o tomu da se kao osoba koja vjeruje transcendira prema onomu Božjem Ti“ (J. Ratzinger, Kriza navješćaja, u: JRGS 9/2, str. 862.). Govor o objavi, o vjeri kao fides qua i fides quae uvijek je dinamičan govor. S jedne strane postoji opasnost naglašavanja vlastitog iskustva vjere (subjektivni pristup), pri čemu onda nedostaje crkvena dimenzija vjere (fides quae creditur). S druge strane opet se naglašava vjera Crkve, koja je iznad vremena i prostora (da ne kažemo „izvan“ vremena!?), pri čemu se čini da je to vjera primljena, preuzeta kao teorija, koja s konkretnim životom nema veze. Odnos između subjektivnoga pristupa i objektivne dimenzije sadržaja vjere uvijek postavlja pitanje balansiranosti jednoga i drugoga. Takvim se razmišljanjima (posebno polovicom 20. st.) zapravo poistovje-

tilo objavu s teološkim definicijama. Konačno, ako se krene iz subjektivne perspektive razmišljanja o vjeri, što je zapravo redukcija na moje vlastito iskustvo vjere, onda zapravo nestaje ono što mi Objava doista ima za reći. Ako, pak, s druge strane tražimo samo memoriranje bez iskustva, tada pokušavamo shvatiti Boga, ali bez „posljedica“ za život.

Kako danas govoriti *vetulae*, starici (u metaforičkom smislu)? Nova evangelizacija zahtijeva nove priče, stvaranje novih prisposoba. Ne radi se o zaboravu ili odlaženju od poruke, koliko o traženju jednostavnosti govora, koji bi privlačio. Jednostavnost nije isto što i površnost. Jasno nam je svima da se mi, kao kršćani, „ne možemo moliti sjeni“. Drugim riječima, moramo poznavati sadržaje naše vjere. Ona su samo ljudski oblikovani znak Utjelovljenoga Boga – objave u Pismu i tradiciji. No, kako tu tajnu, otajstvo približiti današnjem čovjeku. Služiti se vjerskim naukom – dogmama – potrebno je. No, nekada se to čini kao „otvaranje prozora u prošlost“, umjesto da bude pogled u budućnost. Možda je došlo vrijeme da se mi svećenici, osim obraćenja u ponašanju i djelovanju, obratimo i u misli?

Danas se u katehezi i naviještanju ne možemo zadovoljavati samo time da naviještamo i govorimo o onomu što se već nalazi u horizontu naših vjernika? Kateheza je uvođenje u život krštenika, a tomu pripada poznavanje Trojedinoga Boga, milosti, povijesti spasenja... Kateheza je potrebna stalnoga praćenja i usmjeravanja sa strane teologije (dogmatike

i drugih znanosti). Potrebna nam je pomoć vjeru, koja je oblikovana u sadržajima, razumjeti kao stvarnost (nešto što nas se nužno tiče – Tillich):

- a) da dolazimo do vjere nije naša zasluga, to je milost (Dj 16,14);
- b) vjera i ispovijest vjere idu zajedno (Rim 10,9);
- c) vjera znači promjenu u povijesti pojedinoga čovjeka: obraćenje!
Od Boga darovano spasenje se osobno valja doživjeti! To sve zahtijeva rast u razumijevanju (Ef 3,14-19);
- d) vjeri pripada i nada, koja se očituje u strpljivosti, podnošenju (Hebr 6,12);
- e) vjera je odnos s Kristom ne samo kao teorijski svjetonazor nego kao život;
- f) konačno, vjera nam je darovana, ona je milost, ali dolazi i po svjedočenju drugih (1 Iv 1, 1-14).

Na kraju, danas je veliki izazov za katehezu i naviještanje, za govor o vjeri općenito, govoriti i svjedočiti vjeru kao nešto što se može spoznati, ali ne samo umom, nego i divljenjem (ne kao praznim osjećajem, nego kao životom, ispunjenim radošću i nadom). Onako, iz perspektive otkupljenja, soteriološki gledano. Kako „privesti“ dogmu katehezi? Katehezu dogmi? Znanje o vjeri iskustvu vjere i iskustvo vjere k znanju? Što je Objava za mene? Kako ju onda svjedočiti ne površno, nego jednostavno, ne banalno, nego duboko!?

BORIS VULIĆ je svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije. Predaje dogmatsku teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, sveučilišni je nastavnik na znanstvenom nastavnom radnom mjestu izvanrednoga profesora i trenutno je vršitelj dužnosti prodekana na nastavi i studente istoga fakulteta. Doktorirao je 2013. na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, a od 2014. glavni je i odgovorni urednik *Vjesnika Đakovačko-osječke nadbiskupije*, časopisa koji ove godine slavi jubilej 150 godina kontinuiranog izlaženja po čemu je najstariji vjerski časopis na našem jeziku.

SVEĆENICI – POSLUŽITELJI LJEPOTE I BLAGA U GLINENIM POSUDAMA

doc. dr. sc. Josip BOŠNJAKOVIĆ

Otkrivati „prizore“ ljepote u sebi, oko sebe, među ljudima, u prirodi, i u njima prepoznavati Božju prisutnost, ili pak tragove Božje prisutnosti, potiče čovjeka otvoriti prostore nutarnjoj radosti. Dok živimo u vremenu globalnog zatopljenja čini se kako međuljudski odnosi postaju sve hladniji, zahlađeniji, kruti, bezobzirni, bez želje, bez strasti, bez jasnih snova. Radost je, pak, neočekivana i moćna svjetlost u noći, upaljena svjetiljka, trenutak u kojem se istovremeno otkrivaju i skrivaju tajne života. U trenucima radosti, zbog ugledane ljepote, drugačije otkrivamo i vidimo stvarnost našega života. Radost ne podrazumijeva lagan i lagodan života, nego duboko iskustvo Boga radosti u noćima svijeta u kojima živimo, u selima i gradovima gdje smo poslani, i stoga možemo govoriti o tome da živimo u doba Svadbe Gospodnje, doba Radosti.

Sudbina glinenih posuda je zadana, ali nutrina glinenih posuda ispunjenih vodom puno više obećava, dok vino ostvaruje puninu radosti. Voda i vino su žive stvarnosti, blago-dati, dok je glinena, ili pak kamena posuda, zadana stvarnost, čvrsta materija. Glinena posuda ostat će ista, dok će se vino mijenjati u doticaju s drugom stvarnosti, te iste druge stvarnosti o-bлаго-tvoriti. U vremenu okamenjenosti i bezgraničnog umora, tužnih strasti, želimo vidjeti kako oslobađati moć pozitivnih strasti, kako bismo ih preobrazili u osjećaje. To znači izlaziti iz pasivnog oblika misli kojim dominiraju depresivni i urušavajući impulsi, a otvarati prostore za nove međuljudske odnose, u kojima se događaju životvorni odnosi kako u društvu tako i u širem kontekstu.

Mala kap vode, svojom svježinom, postojanom snagom, strpljivošću, svojim kemijskim sastojkom i okamenjene stijene polako mijenja. Možda je ponekada i život nas svećenika poput kapi vode koja natapa „okamenjeno“ sebstvo, okamenjeno društvo. Ipak i mala kap je dovoljna, kap po kap. Jedan od modela pastoralna može biti i „kap na kap“ model, no važan je dotok vode. A kada se Božjim dodirima voda preobrazi u vino, tada to postaje *élan vital* (Bergson), životna snaga koja nam pomaže razumijevati život kao zamah, nevidljivo nadahnuće i neprekidno stvaranje novosti i različitosti, a što rastapa krutost materije. To je ono što deblokira realnost stvarajući podzemna gibanja pa i unutar kamenog tla, obećavajući pri tome otvorenost i rastvaranje prema budućnosti. To znači da nije sada odmah vidljivo ono što nastaje (Guanzini). I u pastoralu nam se može činiti kako nema ploda, no možda se upravo u dubini rađa nešto novo. Neobična je snaga u tekućici života, u vodi i vinu, kao i svijesti koja je spremna nadilaziti samu sebe, dati više od onoga što se može dati, pronalazeći u sebi više od onoga što može naći. I zaista mnogo svećenika, jer ne daju od svoga, daju više od onoga što imaju. To je zahtjevno jer se treba suočiti s kamenim gromadama no u isto vrijeme je jako dragocjeno jer je to upravo ono što donosi život i daje mogućnost ponovno život zalijeti. Kako bi vidjeli ljepotu i kako bi se oduševili ljepotom potrebno je oplemenjivati i dijete u sebi. Nijekanje djeteta uzrokuje isušivanje gline-nih posuda. Stoga dok se posvećujemo najozbiljnijoj stvari, Bogu u sebi i drugima, u isto vrijeme je veliki izazov sačuvati najradosnije, najzaigranije u sebi, dijete. Ipak, Dijete nam se rodilo.

JOSIP BOŠNJAKOVIĆ je svećenik đakovačko-osječke nadbiskupije, psiholog, psihoterapeut. Docent na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i na Hrvatskom katoličkom sveučilištu u Zagrebu. Voditelj je Savjetovališta đakovačko-osječke nadbiskupije, te predsjednik Hrvatskog društva bračnih i obiteljskih savjetovatelja. »A što mi čekamo?«

OKRUGLI STOL

KULTURA (RAZ)GOVORA SVEĆENIKA
U RAZLIČITIM PASTORALNO-
KATEHETSKIM PODRUČJIMA RADA

Polazeći od činjenice da su svećenici ujedno i govorni profesionalci, jer njihovo je poslanje neodvojivo od govora, od razgovora, od riječi upućene drugim osobama, na okruglom stolu „Kultura (raz) govora svećenika u različitim pastoralno-katehetskim područjima rada“ sudjeluju stručnjaci koji svećenicima pristupaju ponajprije kao govornim profesionalcima. Cilj je uspostaviti ozračje dijaloga neteoloških struka sa zahtjevnom svećeničkom službom koja je u često vrlo zamršenim suvremenim okolnostima primorana oduprijeti se napasti samodostatnosti.

Cilj je okrugloga stola iz psihološke, komunikološke i retoričke perspektive suočiti se s pojedinim govornim izazovima koje suvremena kultura stavlja pred svećenike u susretu s osobama i zajednicama, događali se oni u živo ili preko mrežnih tehnologija, te pokazati kako postignuća u navedenim trima znanstvenim disciplinama pastoralcima i katehetama mogu pomoći u nošenju s tim izazovima.

Na temu „Umijeće praćenja drugoga“ govorit će sveučilišna i klinička psihologinja doc. dr. sc. Lovorka Brajković s Fakulteta Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

Polazište za razgovor s dr. Brajković poimanje je kulture koja paradoksalno pati od anonimnosti, a istovremeno je, kako je napisao papa Franjo u pobudnici *Evangelii gaudium*, opsjednuta pojedinostima tuđih života, „besramno prepuštena morbidnoj znatiželji“. Kako odgovoriti zahtjevu da u današnje doba u kojem raste anonimnost, u doba kada se ljudi jedni od drugih udaljavaju, zatvaraju... pastoralni službenici poput kakve gerile još pomnije i suosjećajnije promatraju i prate druge? U kojoj mjeri je moguće s psihološke strane uvesti svećenike u umijeće praćenja drugoga na način da „izuju sandale prije svetog tla drugoga“? Kako postići da ritam toga praćenja bude odmjeran i ohrabrujući, blizak i pun poštovanja i suosjećanja? Kako da svećenik ozdravlja, oslobađa i potiče rast osoba u kršćanskom životu, u okolnostima kada se sve želi sada i odmah; u okolnostima kada je na cijeni izgubila strpljivost?

Izv. prof. dr. Igor Kanižaj s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu govorit će iz komunikološke perspektive na temu „Nova evangelizacija i digitalni urođenici“.

Čini se da je pred svećenike stavljen nepremostiv izazov: kako da iz ambijenta koji je do jučer činila npr. župa kao omeđena teritorijalna cjelina i ljudi koji su živjeli na tom području i s kojima se susretalo „u živo“, sada pred sobom imaju ljude koji imaju novo, usporedno boravište – u digitalnim prostorima. Bez obzira na uzrast, bili stariji ili mlađi, više ili manje obrazovani, bogatiji ili siromašniji... i katolički vjernici sve više žive kao digitalni urođenici. Neka od pitanja koja vape za odgovorima mogla bi glasiti: Trebaju li pastoralni djelatnici početi govoriti nekim novim jezikom, preuzimati u komunikaciji nove simbole te usvajati nove poruke i paradigme? Je li moguće iz komunikološke perspektive rasvijetliti nove načine odnosa prema Bogu, drugima i svijetu u doba kada župe nastavju digitalni urođenici? Kako župniku pomoći doći do digitalnih mjesta gdje se stvaraju nove priče i paradigme, gdje nastaju nove ljudske interakcije, nove kulture, to jest „nevidljivi gradovi“ o kojima je pisao papa Franjo u pobudnici *Evangelii gaudium*?

„Homilija kao kulturno djelo“ tema je o kojoj će govoriti prof. dr. sc. Gordana Varošaneć-Škarić s Odsjeka za fonetiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Papa Franjo u pobudnici *„Evangelii gaudium“* nazvao je homiliju „kamenom kušnje“ na temelju kojega se ocjenjuju blizina i sposobnost susreta pastira sa svojim narodom. I Papa zapaža da je žalosno ako i vjernici i zaređeni službenici trpe zbog homilija. Pod vidom homilije koja se može donekle smatrati i kulturnim susretom svećenika i naroda prof. dr. Varošaneć-Škarić govorit će o zahtjevu koji se stavlja pred svakoga govornika, pa i propovjednika – profilirati svoje slušatelje. Drugim riječima, propovjednik mora „poznavati srce svoje zajednice“. Kad Papa poziva na srdačnu bliskost propovjednika s narodom, kad vapi za toplinom tona njegova glasa, za krotkošću njegovih riječi i radošću njegovih gesta – traži li zapravo previše? Kako da propovijed u suvremenoj kulturi komunicira ljepotu slika koje je Gospodin koristio da potakne prakticiranje dobra? Kako da propovjednik *prigne* uho svojem narodu kako bi otkrio što je to što vjernici trebaju čuti? Kako da se izbjegne najveći rizik za propovjednika: umjesto da radi na ljepoti izričaja postaje toliko naviknut na vlastiti jezik da misli da ga svi drugi prirodno razumiju i koriste?

RADIONICE

A ŠTO KAD JE TEŠKO?

ELEMENTI LOGOTERAPIJSKOGA RAZGOVORA U SVEĆENIČKOM RADU

prof. dr. sc. Vladimira VELIČKI

Radionica „A što kad je teško? Elementi logoterapijskog razgovora u svećeničkom radu” bit će organizirana kao interaktivni susret u kojem ćemo tražiti odgovor na pitanje, na što nas poziva sadašnji trenutak kojeg mnogi opisuju „teškim”. Temelj radionice bit će Franklov pristup čovjeku, prije svega kroz logoterapijski razgovor. Budući da je logoterapija razgovor koji može poprimiti obilježja rasprave kroz koju se kritički sukobljavaju svjetonazorske koncepcije, ulazeći pritom u smisao *Logosa* kao uporišta za prepoznavanje odgovornosti kao vrijednosti koja je preduvjet za sve ostale vrijednosti (prema: Frankl, V. E. (2017). *Dem Leben Antwort geben*. Weinheim: Belz Verlag, str.194-197), posebna pozornost poklonit će se vrijednosnom sustavu, horizontalnoj i piramidalnoj ljestvici vrijednosti, sebenadilaženju te samoj odgovornosti. Polazna misao bit će nam citat Viktora Frankla iz knjige „Bog kojega nismo svjesni” u kojem je sagledana realnost i pokazan smjer za povratak k čovještvu: „U doba kada deset zapovijedi za mnoge ljude gubi svoju bezuvjetnu valjanost, čovjek mora biti sposoban raspoznavati tisuće zapovijedi koje se kriju u tisućama situacija s kojima ga život suočuje. Tako će mu ovaj njegov život ponovno izgledati ne samo smislen, nego će i on sam tada postati imun na konformizam i na totalitarizam; jer jedino ga budna savjest čini sposobnim da se odupire, da ne podleagne konformizmu i ne saviye se pod totalitarizmom.” (netaknuto, 2001:91).

Nesigurna vremena u kojima živimo zahtijevaju ozbiljnost i temeljitost u promišljanju. Iznenada je naš utemeljeni svijet zamijenjen s potpuno nerazumljivim i nesigurnim svijetom koji je zasićen zastrašivanjima od nepoznatoga i neočekivanoga, nevidljivoga, a tako stvarnoga. Čini se kako je jedino netaknutim preostao, a prethodno stečenim i, zbog prisile, dodatno ukorijenjenim navikama još i pojačan, virtualni svijet. To stanje postaje potpuno zbunjujuće i za modernoga homo ludensa, čovjeka koji se često igra s onim što mu nije vlastito i ne pripada mu.

Previše je informacija oko nas. Odasvud pristižu razne poruke o tome što nam se, zašto i kako događa, razna „proroštva“, priče o teorijama zavjere, o bezizlaznostima ili opasnostima, o višoj sili, grijehu ili blagoslovu, o potrebi za obraćenjem, o načinima zaštite i liječenju, o nužnosti socijalne izolacije itd. Gomila riječi koje na kraju, kad se isprepletu, stvaraju neprepoznatljiv šum i vrtlog, zbunjuju i uvlače u sebe, i na kraju ostaje samo onaj osjećaj: Ne znam postoji li sutra. S obzirom na velike i brze promjene koje se svakodnevno događaju, sveprisutnu patnju i izgubljenost, pred svakog od nas postavljen je zadatak: Biti tu za drugoga.

Može li i kakav odgovor u ovom vremenu dati logoterapija? Koje su karakteristike i obilježja razgovora koji poručuje: Tu sam za tebe.? Kako možemo postupati u kriznim stanjima i u stanju traume? – samo su neka od pitanja koja ćemo dotaknuti i uz pomoć praktičnih primjera nastojati rasvijetliti.

Dr. sc. VLADIMIRA VELIČKI redovita je profesorica na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na Katedri za hrvatski jezik, književnost, scensku i medijsku kulturu gdje predaje kolegije s područja metodike hrvatskoga jezika, pripovijedanja te kolegij Odgoj za dobrotu. Sudjelovala je u nekoliko projekata Ministarstva znanosti i obrazovanja, u projektu Hrvatske zaklade za znanost: *Nastava i škola za NET-generacije* (2014. – 2017.) te u projektu *Erasmus + DEAL – Razvoj pismenosti i učenje jezika za učenike mlađe dobi u nepovoljnom položaju* (2018. -2020.). Stručno se usavršavala u zemlji i inozemstvu, između ostalog u Heidelbergu te u Beču u okviru ERASMUS + programa, a završila je četverogodišnju izobrazbu iz logoterapije i egzistencijalne analize (po Viktoru Franklu).

Objavila je velik broj znanstvenih i stručnih radova, kako iz područja filologije, tako i logoterapije, izlagala je na brojnim međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu, kao izlagač i pozvani predavač. Objavila je nekoliko stručnih knjiga (*Stihovi u pokretu. Malešnice i igre prstima kao poticaj za govor* u suautorstvu s Ivankom Katarinčić, *Jezične igre za velike i male* u suautorstvu s Anitom Peti-Stantić, *Svjetiljke za dječju dušu* u suautorstvu s Brankicom Blažević), te znanstvenu monografiju *Pričanje priča – stvaranje priča. Povratak izgubljenomu govoru*. Suautorica je udžbenika za hrvatski jezik te čitanki za niže razrede osnovne škole te autorica nekoliko slikovnica i zbirke priča za djecu „Mala, mala vila“. Također je voditeljica četverogodišnje izobrazbe iz logoterapije pri DOBRO Institutu za logoterapiju, obrazovanje i savjetovanje (www.dobroinstitut.hr). Popis radova dostupan je na: <https://www.bib.irb.hr/pregled/profil/29078>

ODGOJ SVEĆENIKA ZA RAD S MEDIJIMA

mr. sc. Marijan PAVELIĆ

Može li Crkva vršiti svoje evangelizacijsko poslanje bez medija? Jesu li sredstva javnog priopćavanja samo alat ili je njihova primjena promijenila način života suvremenog čovjeka, ali i vjernika? Je li u Crkvi prisutna svijest o važnosti korištenja medija? Koliko su službena očitovanja crkvenih dokumenata o Crkvi i medijima zaživjela u praksi? Jesu li crkveni službenici osposobljeni za „ispravno“ i djelotvorno korištenje medija?

Nakon osnovnih definicija i kratkog povijesnog osvrta na odnos Crkve i medija nastojat ćemo odgovoriti na gore postavljena pitanja. Pored službenog nauka Crkve u traženju odgovora od velike će pomoći biti uvid u nekoliko istraživanja na području Crkve u Hrvata te analiza rezultata još uvijek aktualnog sinodskog savjetovanja o navedenoj temi.

U središnjem dijelu radionice predstaviti ćemo različite mogućnosti korištenja medija u konkretnom pastoralnom djelovanju svećenika. Uz primjere dobre prakse ukratko ćemo prikazati kako oblikovati osnovne pisane informacije, kako organizirano uređivati službene mrežne stranice, stranice na društvenim mrežama *Facebook* i *Instagram*, kako uređivati kanal na *Youtubeu* i kako koristiti neke druge medijske alate za potrebe evangelizacije.

Pri tome valja imati na umu riječi pape Franje koje je uputio prigodom 56. Svjetskog dana sredstava društvene komunikacije: „Čovjek ne

komunicira ako nije prvi slušao i nema dobroga novinarstva bez sposobnosti slušanja. Da biste ponudili temeljite, uravnotežene i cjelovite informacije, potrebno je dugo slušati. Da bi se ispričalo događaj ili opisalo stvarnost u reportaži, bitno je znati slušati, spremni također promijeniti mišljenje, modificirati svoje početne hipoteze“.

MARIJAN PAVELIĆ rođen je 1985. u Požegi. Nakon završene osnovne škole u Jakšiću, upisuje Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju gdje 2004. maturira. Iste godine započinje studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a od 2006. nastavlja studij teologije na Papinskom sveučilištu Gregorijana u Rimu na kojem 2009. postiže akademski stupanj diplomiranog teologa. Za svećenika Požeške biskupije zaređen je 2010. godine. Nakon dvije godine službe župnog vikara u Župi sv. Terezije Avilske u Požegi, upisuje studij Institucionalne komunikacije na Papinskom sveučilištu Sveti križ u Rimu gdje 2015. postiže stupanj magistra znanosti komunikologije. Po povratku u Požegu vrši službe odgojitelja i ravnatelja u Kolegiju Požeške biskupije, vjeroučitelja u Katoličkoj gimnaziji te Katoličkoj osnovnoj školi u Požegi, pastoralnog suradnika u Župi sv. Marka Evanđeliste u Našicama, povjerenika za pastoral duhovnih zvanja i povjerenika za medije. Trenutno obnaša službu predstojnika Katehetskog ureda Požeške biskupije, rektora crkve sv. Lovre, duhovnika u Kolegiju Požeške biskupije, povjerenik je za pastoral mladih i povjerenik za medije.

SINODALNI STIL PASTORALNOG DJELOVANJA NA ŽUPNOJ RAZINI

mr. sc. don Ante BITUNJAC

Papa Franjo je u listopadu 2021. u Rimu svečano otvorio XVI. Redovitu sinodu biskupa, pod nazivom „*Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*“. Na temelju samog naziva sinode i njenog priručnika kroz ovu radionicu nastojat ćemo otkriti na što nas sinodalni hod potiče i kamo nas usmjerava, koliko zaključci iz prve, dijecezanske faze, mogu pomoći u pastoralnom djelovanju.

U drugom dijelu radionice pokušat ćemo otkriti našu spremnost, raspoloživost, odvažnost kada je riječ o pastoralnom djelovanju i novim idejama.

Generalni tajnik Biskupske sinode kardinal Mario Grech i prefekt Kongregacije za kler Lazzaro You Heung Sik uputili su na blagdan sv. Josipa 19. ožujka 2022. pismo svećenicima o sinodskom hodu u kojem stoji „*Poznato je da je današnjemu svijetu hitno potrebno bratstvo. Svijet, a da toga nije ni svjestan, žudi za tim da susretne Isusa. Ali kako da dođe do toga susreta? Trebamo zajedno s cijelim Božjim narodom osluškovati glas Duha Svetoga, tako da obnovimo svoju vjeru i pronađemo nove putove i nove jezike za dijeljenje evanđelja s našom braćom i sestrama.*“

Jesmo li danas u pastoralnom djelovanju spremni osluškovati glas Duha Svetoga i glas onih koji su nam u našem pastoralnom djelovanju povjereni? Koliko smo spremni izaći iz „komfor zone“ pastoralnog djelovanja i upustiti se u novu avanturu? Koliko ozbiljno shvaćamo potrebe

vjernika laika i njihovu uključenost u pastoralne aktivnosti, ne samo kao „korisnike usluge“ nego kao nositelje pojedinih pastoralnih projekata? Ovo su glavna pitanja na koja ćemo nastojati odgovoriti u ovom dijelu radionice.

U trećem, posljednjem dijelu radionice iznijet ćemo vlastita iskustva pastoralnog djelovanja, uspijehe i „poraze“.

Mr. sc. don ANTE BITUNJAC je rođen 9. prosinca 1989. u Sinju, dolazi iz župe sv. Martina biskupa, selo Ruda, a za svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije je zaređen 28. lipnja 2014. u splitskoj katedrali sv. Dujma. Kao svećenik dvije godine je pastoralno služio službu župnog vikara u konkatedralnoj župi sv. Petra u Splitu. Zatim od 2016. do 2019. godine vrši službu župnog vikara u župi Svetog Spasa – Split – Mejaši. Za vrijeme pstoralne službe na Mejašima istodobno pomaže i u pastoralu osoba lišenih slobode, kao kapelan u zatvoru Bilice u Splitu, te je u zadnjoj godini pastoralne službe na Mejašima imenovan i jednim od bolničkih kapelana u bolnici Križine u Splitu. Od 2019. godine vrši pastoralnu službu župnika župe Kraljice Neba i Zemlje u Pločama.

Nema sumnje da se u zauzetijem opredjeljenju za evangelizaciju Crkva ne može miriti sa činjenicom da vjera kod znatnoga broja kršćana ima sve manju životnu važnost. To znači da se osjeća sve pozvanijom težiti »da snagom Evanđelja takoreći isprevrne mjerila ljudskoga prosuđivanja, ustaljene vrjednote, interese, misaona kretanja, ishodišna nadahnuća i životne obrasce koji su unutar ljudskoga roda u suprotnosti s Božjom riječi i njegovim naumom spasenja«. To pretpostavlja prijeku potrebu smišljenijega izlaska na poprište života, ali ne kao neki suparnik nego kao svjedok cjelovitoga, a to znači vječnoga određenja čovjeka kako ga je Bog zamislio i u Isusu Kristu pokazao. Otuda potreba zauzetijega djelovanja i svjedočenja, jer Crkva evangelizira pomoću svega što govori i što čini. Štoviše, evangelizacija »poprima puninu svoga smisla samo kad postane svjedočanstvo, kad izaziva udivljenje i obraćenje, kad postaje propovijed i navještaj Radosne vijesti«.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA,
Da vaša radost bude potpuna, br. 12.

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

Za sinodalnu Crkvu

zajedništvo | sudjelovanje | poslanje

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

www.hbk.hr

